

izhaja
v ponedeljek, sredo
in petek.

Stane mesečno Din 7—
za inozemstvo Din 20—
Posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čekovnega
zavoda številka 10.666.

NOVA DOBA

Uredništvo
in upravnništvo:
Celje
Strossmayerjeva ulica 1.
pritličje.
Rokopisov ne vračamo.
Oglaš po tarifu.
Telefon int. številka 65.

Jugoslovanski problem.

Nedeljski »Narodni Listy so priobčili pod gornjim naslovom obširen članek dr. Karla Kramářa, iz katerega se nam zdi potrebno priobčiti nekatere odstavke.

»Ob gotovih časih«, pravi dr. Kramář, »je prava dolžnost, da človek spregovori, ker bi molk lahko pomenil pomanjkanje pravega, moškega prijateljstva. Zdi se mi, da velja to sedaj glede razmer v kraljevini Srbov, Hrvatov inw Slovencev. Ni to prvokrat, da tako ravnam. Nepozabne dni spomladi l. 1918 so bili v Pragi Hrvat, od Srbov pa g. Pribičević in so se z menoj posvetovali o bodoči Jugoslaviji. Prosil sem takrat Srbe, naj se ne dotikajo hrvatskega državnega prava, a Hrvat, da so obljubili, da bodo za to dali državi vse potrebno za vojaško kakor gospodarsko moč. In ko me je sprejel sedanj kralj, takrat še prestolonaslednik, v Parizu, sem govoril isto kakor v Pragi. Nisem tega storil za to, da bi se prikupil Hrvat, temveč za to, ker je po mojih izkušnjah tradicija v dušah narodov mnogo globokeje ukoreninjena kakor to mislijo mnogi politiki. In hrvatsko državno pravo je imelo stoletno tradicijo!«

V nadaljnjem primerja dr. Kramář konflikt med Srbi in Hrvat, s konfliktom med Čehi in Slovaki. Kar je bila pri Hrvat, njihova državna samostojnost, to je bila med Slovaki vera, obravnavanje verskega vprašanja. V Beogradu in v Pragi se je mislilo po vojni, da sta vojna in državni preobrat spremenila vse do dna. Mislilo se je, da je kakor po veliki francoski revoluciji možno enostavno razdreti meje starih pokrajin in ustvariti nove administrativne enote. Pozabilo pa se je pri tem, da je bil delokrog državne uprave l. 1790 zelo omejen in je terej ni moglo biti tako težko spremeniti in intenzivneje zgraditi. Pozabilo se je tudi na to, da so Francozi ravno Francozi, a da smo mi Slovani, občutljivejši in vsled tega tem bolj vezani na tradicijo. Dr. Kramář opisuje na to, kakó so Čehi za nekaj let spoznali svojo zmoto, opustili razdelitev Čehoslovaške na župe in so restituirali stare zgodovinske pokrajine (Češko, Moravsko, Štezijsko, Slovaško in Podkarpatsko Rusijo). Kako je to bilo dobro, se je pokazalo pri popolnem neuspehu Rothmerjeve akcije med slovaškimi narodom (ki je, kot znano, šla za tem, da se obnovi stara Madžarska, op. ur.).

Razmere med Srbi in Hrvat, so medtem veliko bolj komplicirane. Hrvat, so imeli poprej svoje lastno notranje državno življenje, nadjali so se, da jih bode Franc Ferdinand popolnoma osvobodil od Madžarske in reformiral Avstro-Ogrsko. Položaj je zelo poslabšal londonski pakt iz l. 1915, po katerem bi imeli Hrvat, in Slovenci najdražje plačati zmage antante in osvobojenje Srbov od madžarske nevarnosti. Tudi se nikakor ne sme prezeti, da so se Hrvat, in Slovenci kljub temu paktu in kljub drugim nevarnostim od l. 1917, še bolj pa od spomladi 1918 postavili z vso odločnostjo proti Avstro-Ogrski. Tudi se ne sme pozabiti, da so imeli Hrvat, stoletno kraljevino, da so gospodarsko naprednejši ko Srbi, da je bila njihova državna uprava mnogo bolj zapadnjaška ko srbijanska in da so Madžari vztrajno delali na tem, da poglobijo nasprotstvo med pravoslavni Srbi in katoliškimi Hrvat, proti čemur se je skupno delovanje srbo-hrvatske koalicije udeleževalo le kratkotrajno v najnovjši dobi (pred vojno). Treba je bilo vsled tega velike državniške spretnosti, da edinstvo nove jugoslovanske države ne bi bilo samo mehanično in da se ne bi staro nasprotstvo le površno prikrito. To pa je bilo tem težje, ker so imeli Srbijanci upravičeno občutek, da so oni v balkanski vojni premagali Turke in da se je med svetovno vojno divil ves svet njihovemu junaštvu in

prenašanju najtežjih muk, ki so jim jih prizadevale nemške, avstrijske in bolgarske soldateske. Smatrali so, da morejo za svojo opustošeno in porušeno domovino opravičeno zahtevati skupno obnovo gospodarstva, pri čemur naj več plačajo oni, ki so manje trpeli med vojno.

Toda pri tem se ni postopalo zelo modro, ker je resnica, da se zasluge težko priznavajo, kadar je treba kaj žrtvovati, in to ne samo gospodarski, temveč tudi glede politične samozavešnosti. Radi tega ni bilo potrebno s pretirano centralizacijo razpihivati pri Hrvat, odpor proti Beogradu in ustvarjati zavest, da se jim godi krivica, ker so morali za zgubo stare notranje državne samostojnosti doprinesiti težke denarne in državne žrtve za restavracijo Srbije.

V svojem članku opozarja dr. Kramář na nujno potrebo, da se uvede avtonomija za poedine kraje in dele Jugoslavije, ki so živeli toliko stoletij pod uplivom najrazličnejših kulturnih in političnih uplivov. Potrebna je bila samo dobra volja in moglo bi se dati vsem in na svoj način toliko svobode, da bi imeli proste roke pri obnovi gospodarskega in kulturnega življenja v okvirju zdravega razvoja in razsvetelave cele države. Zadnji čas je že za pomirjenje, pravi dr. Kramář. Brzojavka medparlamentarni uniji je pomenila prilivanje olja v ogenj — in je bila ravno tako kratkovidna kakor nespretna grožnje s kazenskim preganjanjem koalicijskih politikov.

Problem se more in se mora rešiti politično, morajo ga rešiti državniki in ne državni odvetniki. Ne smemo namreč pozabiti, da je povsod v Jugoslaviji premalo jugoslovanske zavesti, premalo zavedanja o jugoslovanski državni ideji. Kar strah in groza obideta sloveka, če sliši, da se nahajajo med srbijanskimi politiki tudi taki možje, ki bi se zadovoljili s samosrbsko državno idejo na Balkanu in bi jim ne bilo neljubno odtrganje Hrvatske (in naravno tudi Slovenije) od Jugoslavije. Kakor da bi že ne bilo dovolj z zgubo stotisočev Slovencev in Hrvatov za jugoslovansko državo in pa težkih borb, ki jih imajo oni vzdržati v Italiji za očuvanje svoje narodnosti. In k temu se naj še žrtvuje cela Hrvatska (in Slovenija) negotovi usodi, Italiji, Madžarom, ojačanemu pangermanstvu. Kakor da bi potem vse te sile ščitile baš okrnjeno Srbijo!

Doslej se je premalo storilo za rešitev velikega problema kraljevine SHS, t. j. da se iz različnih komadov, ki to državo sestavljajo, ustvari ena edina na znotraj ujedinjena in pomirjena Jugoslavija. V tem notranjem edinstvu leži vse, v tem je ne samo prekogranični problem države, temveč tudi možnost njenega notranjega gospodarskega razcvita. Znotraj edina in močna Jugoslavija bode tudi moralna opora močnemu jugoslovanskemu patriotizmu. To ni samo vprašanje Hrvatov in Slovencev, temveč tudi vprašanje srbiske morale in časti. Že zato, ker bi na pr. znatni deli slovanske družine v Gorici in Istri brez vojne ne samo obdržali svojo narodnost, temveč be se moglo dati in občuvati celemu Primorju slovaški značaj.

Ti Slovani morajo z zaupanjem gledati na svoje svobodne brate, da ne klonijo v borbi za obrambo svojega jezika in svoje narodnosti. Istotako mora postati Jugoslavija na Balkanu privlačna sila, a to samo tedaj, če da dokaz, da je vojna dati vsakomur toliko svobode, kolikor dopušča potrebno edinstvo ter vojna in gospodarska moč države.

Prvenstva, katerega so si priborili Srbi s težkimi borbami za svobodo južnih Slovanov, ne morejo obdržati s silo, temveč samo tako, da dajo drugim to prvenstvo čim manje občutiti in da jih pustijo živeti kakor hočejo, da morejo potem sami, iz potrebe in od srca žrtvovati vse za moč in veličino skupnosti. V najneposrednejšem

interesu je tedaj Srbijancev, da privedejo ostale pokrajine na državo in to ne s silo, policijo in sodišči, temveč z notranjim pametnim deljenjem tega, kar pripada državi in kar je razumno in koristno prepustiti svobodni samoupravi posameznih narodov ali pokrajin. Enako pa se mora spoštovati tudi historični razvoj in državna individualnost onih, ki so prostovoljno s Srbijanci ustvarili kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Tako veliki češki rodoljub in politik.

Toma Popović in Dragutin Jovanović-Lune aretirana.

Kakor znano, so se odločile vladine stranke še le pod strašnim utisom smrti Stjepana Radića, da so izročile sodišču radikalnega poslanca Popovića in demokratskega poslanca Dragutina Jovanovića, s katerima se je takoj po dogodkih 20. junija trdilo, da sta pomagala Puniši Račiću pri njegovem krvavem činu. Ko jima je vzela Narodna skupščina imuniteto, ju je pričel preiskovalni sodnik zasliševati in je tekem tega zasliševanja prišel do prepričanja, da je treba oba čedna brata aretirati, kar se je končno v ponedeljek zgodilo. Popović je pri aretaciji patetično zatrjeval, kaka krivica se godi z njegovo aretacijo vsemu srbskemu narodu (!), Jovanović-Lune pa je bil tako rabijaten, da so morali rabiti silo. Razprava bode razpisana že koncem tega meseca in bode trajala več dni.

Preganjanje slovenskega tiska in slov. inteligence na Primorskem.

Očividno je, da je dr. Koroščeva politika z nettunskimi konvencijami in njegovim preganjanjem demonstrantov proti tem konvencijam in proti brutalnemu nastopanju Italijanov proti

Slovanom v Primorju sploh še bolj opogumila fašiste. Včeraj so izvedli kar dva udarca: ustavili so edini slovenski dnevnik na Primorskem, staro tržaško »Edinost« radi »tendenciozno« posmrtnice za umrlim tolminskim dekanom Ivanom Rojcem in radi tega, ker v poročilu o potovanju italijanske vojvodinje Aoste po Krasu ni bilo omenjeno, kako jo je prebivalstvo »navdušeno« sprejelo v Štorjah na Krasu. Radi tega strašnega greha je dal tržaški prefekt »Edinost« zapleniti in je na to odvezel odgovornemu uredniku prof. Filipu Periću »priznanje«, s čemur je list praktično ustavil, ker ne sme preje iziti, dokler nima drug odgovorni urednik »priznanja«. Tega »priznanja« pa ne bodo nobenemu Slovincu več dali. Isti dan so obsodili v Trstu zobozdravnika dr. Dorčeta Serdoča na 5 let, odvetniškega kandidata dr. Josipa Dekieva tudi na 5 let in visokošolca Romana Pahorja iz Trsta istotako na 5 let konfinacije, ker so vršili »protiitalijansko propagando«. Ti trije bodo sedaj poslani na kak pust sredozemski otok, s katerega se ne bodo smeli pet let odstraniti. In mi sedaj niti ne smemo manifestirati svojega ogorčenja nad tako tiranijo!

Neprijetni sprejemi režimskih poslancev v Slavoniji.

Radikali so nameravali prirediti shode v Orahovi in Dalju v osješki okolici. V Dalj si radikalni poslanci niso niti upali priti, ker so slišali, da bi jih nagnali, v Orahovi pa so jih zborovalci pgnali z zborovališča. — Enako slabo se je godilo demokratskemu poslancu dr. Ivanu Ribarju v njegovem domačem mestu Djakovem. Zagrebški listi konstatirajo, da so režimski poslanci na Hrvatskem in v Slavoniji svojo ulogo doigrali.

Domače vesti.

d Rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra se bode jutri obhajal po celi državi s slovesnimi službami božjimi in vojaškimi prireditvami. Tudi v celjski župni cerkvi se vrši slovesna služba božja ob 9. uri, katere se udeležijo zastopniki državnih, samoupravnih in vojaških oblasti.

d Sekcija udruženja rezervnih oficirjev vabi svoje člane, da se udeležijo v četrtek 6. t. m. ob 9. uri službe božje v mestni župni cerkvi, ki se vrši v proslavo rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Zbirališče ob tri četrt na 9. uro pred Narodnim domom.

d Družba sv. Cirila in Metoda, prosvetno obrambna institucija za vso Slovenijo obhaja dne 8. septembra 20-letnico krstne slave. Kdo se ne spominja več na pobesneli napad na družbo v Ptuj! Neprijatelj je dobro cenil družbino delo, odtod vsa ona pobesnelost, ki se je znosila nad zborovalci. — Družba še stoji in deluje in s ponosom gleda na svoje veliko kulturno delo. Na jugu je rešila potujčenja nad 200.000 otrok, na severu je zgradila barijere proti neprijateljevem pohlepu. Rodoljubi, delo družbe še ni končano in vsa dejstva govore, da je sedaj še bolj potrebna, kakor prej. Ali se zavedate važnosti prosvetnega dela Družbe sv. Cirila in Metoda? Vse, ki imate srce za obrambo našega naroda prosimo, spomnite se 20-letnice krstne slave Družbe sv. Cirila in Metoda s tem, da se udeležite slavnostnega zborovanja v Ptuj, ali pa vsaj z malenkostnim darom.

d Iz politične službe. Premeščeni so gg. vladni svetnik dr. Ivan Senekovič iz Celja k okr. glavarstvu v Litiji, vl. sv. Ljudevit Klobčič iz Litije v Celje, vl. sv. dr. Anton Farčnik iz Celja za upravitelja v Dolnjo Lendavo, okr. glavar Franc Vovšek iz Gornjega grada k velikemu županstvu v Mariboru, okr. glavar Matko Kandrič iz Dolnje Lendave v Gornji grad in vladni taj-

nik Ivan Forčesin iz Maribora k okr. glav. v Celje.

d Župni zlet celjske sokolske župe, ki se je vršil v nedeljo 2. septembra t. l. v Šoštanju, je, kakor smo že poročali v zadnji številki, vsestransko zadovoljivo izpadel. Izostalo pa je še poročilo o župni odborovi seji, na katero so se na predvečer zleta zbrali delegati 16 društev; zastopanih ni bilo sedem društev. Udeležila sta se pa seje zastopnika manjšinskih društev Mežica in Črna, ki jima je celjska sokolska župa pokroviteljica. Prisotnost teh dveh delegatov je še bolj povzdignila bratsko in veselo razpoloženje vseh, ki so bili zbrani na seji. Potek seje je bil vsled zanimivega dnevnega reda prav živahen. Po stvarni debati o poročilih župnih funkcionarjev se je izvršil na bratski način prisrčen sprejem novega društva, Št. Petra v Sav. dolini, v župno zvezo. Možje, ki so v Št. Petru vodili pripravljajna dela za ustanovitev tega društva, sestava izvoljenega odbora in v tako kratkem času z vso resnostjo izvršena začetna dela v mladem društvu, so nam najboljše poročilo, da si ustvarimo sokoli močno gnjezdo v tem lepem kraju Savinjske doline. Nasprotno pa je moral župni odbor izvršiti tudi žalostno nalogo, črtati iz seznama župne zveze sokolsko društvo na Vranskem, ki je to samo želelo, češ da manjka na Vranskem potrebnih sokolskih delavcev. — Nadaljni sklep, da se letos pozimi priredi v Celju 14-nedeljski župni prednjački tečaj in sporedno z njim župna prosvetna in upravna šola, je bil z velikim odobravanjem sprejet. Med slučajnostmi se je napravilo med drugim tudi več važnih sklepov glede sokolskega tiska, manjšinskega in prosvetnega dela ter pritegnitve učiteljskega naraščaja k sokolskemu delu. Končno se je vnela živahna debata o resoluciji, ki jo je z ozirom na sedajne naše razmere v državi sestavil in pred-

ložil br. dr. Mejak v sprejetje župnemu odboru. Resolucija je bila sprejeta z malenkostnimi spremembami in se glasi kot sledi: »Težak položaj, v katerem se nahaja naša država ujedinjenih Srbov, Hrvatov in Slovencev od junijskih dni letošnjega leta, sili tudi Sokolstvo, da javno zavzame svoje stališče k temu vprašanju. Težavne in žalostne razmere, ki vladajo sedaj v naši Jugoslaviji, napolnjujejo z vso žalostjo srca iskrenih in pravih Jugoslovanov. En narod, ena država in eno Sokolstvo, je naš klic, ki se naj razlega po vsej širni naši, sedaj tako žalostni domovini in naj sega preko naših granic daleč, daleč tja po vsem svetu!

Po svojem svetem sokolskem programu smo dolžni sokoli, ki nismo samo s svojimi idejami, temveč tudi s svojimi najboljšimi brati pomagali graditi našo svobodno državo, braniti vsikdar in povsod edinstvo jugoslovanskega naroda, enotnost in neodvisnost jugoslovanske države proti vsem notranjim in zunanjim sovražnikom. Povdarjamo, da je jugoslovansko Sokolstvo nepolitična organizacija, toda vsak naš član mora imeti v smislu naše ideologije trdno in lastno politično prepričanje, odgovarjajoče sokoiskim načelom; delovanje vsakega sokola v javnem življenju pa mora biti uravnano po sokolskih načelih. Apeliramo na celokupno članstvo celjske sokolske župe, da v sedanjih težkih časih, ki jih preživljamo v Jugoslaviji, ne pozabi na dolžnosti, ki mu jih nalaga sokolstvo, da ne pozabi, da pelje naša težava sokolska pot naprej le preko enotne Jugoslavije in edinstva jugoslovanskega naroda do ujedinjenja vsega Slovanstva. Želimo, da izda starešinstvo Jugoslovanskega sokolskega saveza v tem smislu proglas na celokupno članstvo J. S. S. — Dr. Mejak.

d *Boj za deseturni delovnik v obrti.* V ponedeljek je zborovalo v ljubljanski Kazini ljubljansko in okoliško obrtništvo ter je po referatih gg. Josipa Rebeke iz Ljubljane, Ivana Rebeke iz Celja in Gogala iz Jesenic sprejelo tri resolucije: Prva ugotavlja, da uredba o odpiranju in zapiranju obratovalnic ne ustreza današnjim razmeram. Obrtništvo je od državne uprave pričakovalo zaščite, z uredbo pa je dobilo udarec v obraz. Zato obrtništvo z vso odločnostjo protestira proti tej uredbi in zahteva, da se brezpogojno ukine. Odpiranje in zapiranje obratovalnic bi se moralo izvesti v sporazumu z obrtnimi organizacijami. Dalje se zahteva, da se ukinejo rokodelske delavnice po kaznilnicah ter da se takoj ustanovi gospodarski svet. — Druga resolucija zahteva popolno svobodo dela in dovoljenje, da se v vseh obrtnih delavnicah uvede deseturni delovnik. H tej zahtevi, ki ni naperjena proti delavstvu, sili obrtništvo borba za življenjski obstoj in vsakdanji kruh. — Tretja resolucija protestira proti davčni preobremenitvi Slovenije, predvsem obrtništva, ki je doživelo že toliko razočaranj in mora zopet ugotoviti, da mu prinaša novi davčni zakon še večjo obremenitev. Zato zahteva revizijo davčnega zakona in ukinjenje davka na poslovni promet. Dalnja zahteva gre za tem, da se davčne knjižice za uslužbenski davek poenostavijo in izdajo s slovenskim besedilom. Obrtništvo dalje ostro obsoja vsako nasilno izterjevanje davkov, ker bi to pomenilo upropačenje našega gospodarstva. Proti uvedbi deseturnega delavnika v obrti se je oglašil na zborovanju klerikalni podpredsednik Trgovsko-obrtno-zbornice g. Ogrin, ni pa se mogel vsled velikega ogorčenja zborovalcev uveljaviti. — Istočasno so zborovali socialistični in demokratski delavci v Mestnem domu ter so sklenili po referatih gg. poslanca Fetejana, Jamnika, Juvana, Kravosa in Svetka ostro resolucijo proti kršitvi 8-urnega delavnika. To resolucijo so izročili tudi velikemu županu.

Udeležba na tem zborovanju je bila zelo velika, zlasti ker je strokovna delavska komisija proglasila za čas od 10. do 12. ure stavko. V manifestacnem sprevodu skozi mesto je korakalo okrog 3.000 delavcev in nastavljenec.

d *Srebrno poroko* obhaja danes v Celju dentist g. Emanuel Hoppe s svojo gospo soprogo. G. Hoppe je rojen Nемец iz Slezije in biva že 28 let v Celju. Dolga leta je deloval v ateljeju pok. g. dr. Janka Serneca v Celju. Obče spoštovanemu paru naše prisrčne častitke!

d *Zelenjave* še vedno manjka na celjskem trgu, odnosno, kar se tudi prinese, je slabo in drago. Moralno se bode v tem oziru misliti na odpomoč, če drugače ne, z naselitvijo bulgarskih vrtnarjev, da bi se regulirala kvaliteta in pa cene in da bi se dalo tudi domačinom vzpodbuda za boljše vrtnarstvo. V ta namen bi se lahko dala tudi mestna zemljišča v najem. Koristilo bi se mestu s tem več ko z raznimi poskusi kmetovanja v lastni režiji.

d *Ponesrečen poskus prodaje bolane svinje.* Neki Peperko iz Roginske gorce je pripeljal v Celje bolanega prešiča in ga je mislil dati zaklati v mestni klavnici, da bi mogel potem meso razprodati po mestu. Upravitelj pa je opazil že sam, da je prešič bolan in blizu pogina ter je hotel žival kar pridržati za konjača. Peperko pa se mu je z uspehom uprl in odpeljal prešiča k »pošti« na dvorišče. No tam je pa vseeno prišla trda stražnikova roka Peperka in prešiča. Namerava dobrega moža se je torej ponesrečila. Ali pa je bil to prvi ali zadnji tak prešič, ki se ga je na kak način »uvozilo« v Celje, o tem naši nezaupni purgarji vendarle dvomijo.

d *Zgubil* je nekdo na poti iz Lave v Celje rjavo listnico iz krokodilove kože s 700 dinarji, srebrno uro in srebrno dozo. Pošteni najditelj naj odda na policiji.

d *Imenovan* je za okr. glavarja v Ljutomeru vladni tajnik g. dr. Alojzij Trstenjak, ki je doslej služboval pri velikem županstvu v Mariboru.

d *Umrl* so: v Šmartnem ob Paki Eliza Steblovnik, vdova po veleuglednem gostilničarju in posestniku; pogreb se je izvršil danes; v Št. Pavlu pri Preboldu gospa Alojzija Zorjan, roj. Vasle, soproga sodnega oficijala, sestra umrle gospe Marije Pečarjeve, soproge upokojenega nadučitelja gosp. Srečka Pečarja; v Arji vasi zasebnica Eleonora Manna, mati tamošnje veleposestnice Marije Jeschoung. — V javni bolnici celjski 3. sept. 48-letni delavec pri tvrdki Gologranc Anton Mavh na griži.

d *Iz celjske policijske kronike.* V Žumerjevi gostilni je včeraj zjutraj brivski pomočnik Ivan Š. zahteval na rabijaten način v pijanosti sobo, ker je pa ni dobil, je udaril sobarico s pestjo po obrazu in jo brenil v trebuh. Obracun bo na sodniji. — Pred Leskovsko gostilno v Gaberju so prijeli nekega Kukoviča iz Zadobrove radi razgrajanja v pijanosti. V policijskem zaporu je tako razsajal, da so ga morali ukleniti. — Našel se je v Liscah zamešten moški klobuk, zgubil pa je nekdo listnico z 90 dinarji.

d *Močan obisk celjske realne gimnazije.* Na realni gimnaziji v Celju se je doslej vpisalo 513 učencev in učenk (lani je štel zavod začetkom šolskega leta 496 učencev in učenk). Po posameznih razredih šteje zavod: I — 91, II — 106, III. — 73, IV. — 105, V. — 57, VI. — 43, VII. — 19, VIII. — 19. Zavod šteje eltos najvišje število učencev od svojega obstanka.

d *Narodno delavstvo* ima to nedeljo v Ljubljani svoj velik kongres (pričetek ob 9. v dvorani na »Taboru«). Napovedane so delegacije iz Češke, Nemčije, Hrvatske, Srbije in iz vseh krajev Slovenije. Prijave za udeležbo delegacij treba poslati na tajništvo Narodno-strokovne zveze v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7—II.

d *Pevsko društvo »Ojka«* v Celju prične z dnem 7. septembra t. l. z rednimi pevskimi vajami. Vse stare pevce se vabi k točni in polnoštevilni udeležbi ob 20. (8. uri) zvečer. Novi pevci se sprejemajo ravnotako isti večer v društvenem lokal »Celjski dom« točno ob 20. uri zvečer. Kdor ima veselje do slovenske pesmi, se vljudno vabi k sodelovanju. — Odbor.

d *Opomin trgovcem s hmeljem.* Sekcija hmeljskih trgovcev pri Sreskem gremiju trgovcev v Celju opozarja

„Srečna sem“

pravi razumna Mica. „Moje življenje je neskaljena sreča. Pranje je najtežje delo v hiši, toda jaz se s tem ne mučim, ker mesto mene RADION pere sam.“

Varuje perilo!

vnovič vse člane, da nemudoma priglasi svoje nakupovalce po navodilih kot se jih je vabilo s posebno okrožnico; istotako naj legitimacije v lanskem letu prijavljenih nakupovalcev predložijo radi podaljšanja, sicer bo sekcija prisiljena objaviti imena vseh onih nakupovalcev, katerih legitimacije so neveljavne. Toliko vsem v vednost in ravnanje.

d *V Celju so umrli v mesecu avgustu:* V mestu: Slava Mihelič, 39 let, vdova šolskega sluga; Ferdinand Čebin, 42 let, delavec iz Braslovč; Zofija Stegu, 83 let, vdova drž. geometra; Josip Leben, 14 let, učenec od Sv. Krištofa; Franc Koren, 56 let, krovac iz Braslovč; Ivan Bračič, 57 let, prokurist; Josip Vollouscheg, 66 let, drž. živnozdravnik v p. V javni bolnici: Zalka Reichman, 40 let, učiteljica v p., Sromlje; Jakob Košec, 69 let, prevžitkar, Celje okolica; Tončka Timpran, 55 let, perica, Celje okolica; Marija Rems, 36 let, žena kočarja, Rečica ob Savinji; Valpurga Rems, 9 let, hči kočarja, Rečica ob Savinji; Martin Pišek, 69 let, dninar, okol. Št. Jurja ob juž. žel.; Jakob Podrgajs, 50 let, hlapec, Loče; Antonija Draksler, 68 let, prevžitkarica, Sv. Vid pri Grobelnem; Andrej Roje, mehanikarski pomočnik, Celje; Andrej Košec, 60 let, prevžitkar Škofja vas; Anton Lep, 65 let, sin postrežnice, Celje; Jakob Khrlanek, 18 let, hlapec, Kostrivnica; Franc Golež, 18 mesecev, otrok dninarja, Sv. Stefan; Anton Drobine, 80 let, najemnik, Sv. Stefan; Pavel Romih, 53 let, kočar, Dobje; Franc Pevec, 2 in pol leta, sin kočarice, Sv. Stefan; Ljudmila Grobelnik, 15 let, viničarka, Petrovče; Berta Jereb, 21 let, dninarica, Slov. Bistrica; Jakob Vitanc, 69 let, prevžitkar, Braslovče; Miha Stuflek, 57 let, posestnik, Sv. Stefan; Marija Čanžek, 42 let, žena delavca, Celje okolica; Marija Čujež, 80 let, prevžitkarica, Sv. Stefan; Ivan Lebič, 65 let, obč. revež, Celje okolica; Miha Tamšek, 56 let, dninar, Kalobje; Elza Vrhnjak, pet let, hči delavca, Celje; Marija

Adrinek, 52 let, žena prog. del., Levec; Alojzija Čokal, 4 leta, hči posestnika, Sv. Stefan; Ana Petauer, 64 let, posestnica, okolica Šmarje; Marija Volovšek, 31 let, žena posestnika, Sv. Stefan; Marko Posilovič, 30 let, posestnik, Gjurmanec. — V Celju je torej umrl v avgustu 37 oseb; 7 v mestu in 30 v javni bolnici.

d *Posetniki jesenskega velesejma »Ljubljana v jeseni«* od 1. do 10. septembra imajo, če so v posesti sejsmske legitimacije za 30 Din, pravico do polovične voznine v obe smeri. Pri odhodu dajo na domači postaji žigosati legitimacijo in kupijo celo vozno karto. S to se potem brezplačno vozijo nazaj. Zato se karte ne sme oddati vrtarjem na ljubljanskih kolodvorih. Ob vходу na velesejmu se vsakemu potrdi, da je v resnici obiskal prireditel. Železniški popust je dovolila posetnikom Ljubljanskega velesejma tudi Avstrija in čehoslovaška republika, od koder bo mnogo odziva, saj je velesejmu priključena jubilejna Kmetijska razstava, že sama na sebi pravi kmetijski velesej. Če v vašem delokrogu legitimacij ne bi bilo dobiti, jih zahtevajte naravnost od urada velesejma v Ljubljani.

d *Petdesetletnica dr. Wilfana.* Dne 30. avgusta je slavil znani vodja primorskih Slovencev, poslanec dr. Wilfan v Trstu svojo petdesetletnico.

d *Prostovoljno gas. društvo Teharje* je prejelo znesek 50 Din, katerega je daroval g. Jožef Grubar, poštni poduradnik v Celju, mesto venca umrlemu g. Luki Putanu, trgovcu v Celju.

d *Iz pošne službe.* Za postajo v Teharjih je imenovan g. Milan Vrtovec. Prestavljeni ste gđc. Angela Potrata iz Ljubljane na Dobrno in Anka Hudales iz Žalca v Ljubljano, služitelj Ivan Fašun pa iz Celja na Zidani most.

d *Razlaga za zadnjo nesrečo pri Pečovniku.* Poročali smo v petek, da so našli pri Pečovniku težko ranjena in v nezavesti nekega moškega in ženske, ki sta morala pasti z vlaka. Sedaj

Šolarji
najboljše in najcenejše
obleke
kupimo letos samo pri
R. Stermecki,
Celje.

LJUBLJANSKI VELESEJM

od 1. do 10. septembra

Kmetijska razstava.

Kmetijski pridelki, stroji!

Posebnost: V nedeljo 9. septembra

Razstava plemenske goveje živine.

(Vse pasme Slovenije, 150 glav).

Tekma slovenskih harmonikarjev

Nastopi preko 60 harmonikarjev.

Lepe nagrade. Sijajno zabavišče.

Polovična vožnja.

se je dognalo, da sta to 29-letni Matija Pirč in 29-letna delavka Marija Hlastan. Vagon je bil prenapolnjen tako, da so se ljudje tiščali tudi na hodniku. Med vožnjo so se nenadoma odprla vrata in sta padla ta dva kot vratom najbližje stoječa iz nabasanega hodnika na progo.

d »Ženski list« prinaša tudi v septemberski številki obilo gradiva za modo in gospodinjstvo. Naroča se v Zagrebu, Samostanska ulica 2/I, stane pa za tri mesece 45 Din.

d Iz šolske službe. Premeščeni so med drugimi: g. Mirko Dujc iz Žetal v Šmartno ob Paki, gđč. Cirila Erjavca iz Št. Vida pri Grobelnem v Vurberg in Angela Lorber iz Šmartna v R. d. v Laporje.

d Liboje — Nemški dol. Star, rodoljuben Savinjecan graja v precej ostrem dopisu, da hoče biti znana keramična industrija v »Nemškem dolu«, stari, grdi nemškutarski spake-dranci za naše slovensko Liboje. To je sicer navidezna malenkost, ali podjetje bi lahko upoštevalo dejansko ime kraja in bi se vsaj nekoliko lahko oziralo tudi na našo nacionalno občutljivost. Povrh naj tistega nemškutarja, ki mu je to ime nasvetoval, podučiti, da je doba ponemčevanja pri nas minila.

d Uboj na veselici. V nedeljo se je skregal na veselici gasilnega društva v Vitanju neki Karel Kovše iz Skomra in je zabodel posestnika in gostilničarja Antona Petelinška tako nesrečno, da je v nekaj minutah izkrvaval in izdihnil. Petelinšek zapuščal ženo in pet nepreskrbljenih otrok.

d Al. Poljšak pojde v Ameriko? »Slovenec« poroča, da hoče iti meščansko-šolski učitelj g. Al. Poljšak iz Celja koncem tega leta v Ameriko, ker je od tam dobil ponudbo, da preizkusi svoje sredstvo proti raku in kožnim boleznim. Amerikanci mu bojda dajo za te poskuse na razpolago 50.000 dolarjev. Znabiti se uveljavljati rek, da ni nikdo prerok v svoji domovini.

d Kuhanje piva za domačo potrebo. K zadnjemu razglasu finančn. ministrstva, v katerem se grozi kuharjem domačega piva z neusmiljenimi kaznimi, poročajo »Jutru« iz Laškega: »To kuhanje se je na kmetih in še bolj pri delavcih splošno udomačilo in je pomenilo pri današnjih slabih časih veliko olajšanje za delavce. Korošček režim vzame sedaj tudi to...« K temu pripominjamo, da se je doslej fiktivno postopalo tako, da se takega domačega piva ni zatrosarinarilo z razloga, da je tudi v pravih pivovarnah pivo za domačo pijačo trošarine prost. Človek bi vendar mislil, da lahko dela s svojim ječmenom in hmeljem na svojem domu kar hoče. S to utemeljitvijo so se Srbijanci tudi doslej uspešno obranili vsake trošarine za domače pijače. Piva pa seveda ne znajo kuhati itd.

d V Dramljah je umrl v pondeljek upokojeni župnik g. Gašpar Kačičnik v starosti 67 let.

d Čehoslovaški sokoli v Beogradu. Včeraj se je zbralo v Beogradu skupno okrog 700 čeških sokolov na potu za Skoplje. Med njimi je tudi 14 lužiških sokolov in pa sokoli iz vrst ruskih emigrantov. Pri povorci skozi mesto je igrala poleg naše vojaške godbe tudi češka sokolska godba, ki je popoldne na Terazijah koncertirala. Delegacija sokolov je položila tudi venec na grob neznanega vojaka na Avali.

Dljaški koledar 1928-29 je izšel. Dobiva se po Din 10 — v vseh boljših knjigarnah in trgovinah s papirjem.

d Bulgarski kralj Boris se je zaročil s tretjo hčerjo italijanskega kralja, princezino Giovanno, ki je prava sestrična našega kralja. Za to princezino se je brez uspeha potevalo tudi novi albanski kralj Ahmed Zogu I.

d Kraljeviško brodogradilišče je izdružbala Jadransko-podunavska banka iz Beograda za celih 1.232.000.—dinarjev.

d Pomankanje krme se bode letos težko občutilo v celi naši oblasti in dolžnost oblastnega odbora bi bila, da bi se začel brigati za odpomoč: za začasno prepoved izvoza vseh vrst krmil, za organizacijo posevka zgodnjih spomladnih krmil, za cenejši prevoz krmil po državi itd., po priliki tako, kakor to že organizira sosednja Avstrija. To bode oblastnemu odboru toliko lažje doseči, ker mu bode poljedelsko ministrstvo sedaj gotovo rado šlo na roke.

d Iz Št. Pavla pri Preboldu. Začetkom letošnjega poletja se je ponesečil blizu Kranjske gore tukajšnji nadučitelj v pokoju in posestnik gospod Srečko Pečar. Izpodrsnilo mu je na snežnem polju, da je padel ter si zlomil nogo. Zdravil se je nad šest tednov v bolnici v Ljubljani. Prišedšega domov pa je zadela njega in vso Pečarjevo rodbino še hujša nesreča. Umrla mu je nepričakovano v 55. letu starosti nad vse delavna in skrbna soproga, s katero sta živela 31 let v neskaljeni zakonski harmoniji. Pokojnica je delovala tudi 28 let kot učiteljica ročnih del najprej v Št. Lovrencu v Slov. goricah, potem pa na šolah v Št. Pavlu in v Orli vasi. Še le tekom tega leta je stopila v pokoj, zdaj pa je nenadoma preminula. Zakonca sta si pripravila lično domačijo v Dolenji vasi, poleg tega pa lepo izšolala oba svoja sinova, izmed katerih je eden sodnik, drugi pa elektro-tehnik. Zda pa je kruta smrt porušila njihovo idilično življenje. Dne 30. avgusta t. l. se je vršil pogreb blage pokojnice ob zelo številni številni udeležbi Savinjecanov iz vseh slojev, posebno tudi učiteljstva. Obilica darovanih vencev in šopkov je svedočila, kako so Šentpavelčani cenili svojo rojakinjo.

Domači pevski zbor ji je zapel kaj ubrano turobni žalostinki v slovo, in sicer pod vodstvom g. učitelja Povha. Ob odprtem grobu pa se je kot šentpavelski rojak ob blagopokojne poslovil upokojeni nadučitelj I. Zotter. Označil je njeno brezprimerno delavnost in požrtvovalnost za blagor svoje rodbine in za vzgojo njej izročene ženske šolske mladine, obenem pa tudi njeno izvanredno skromnost. Ganljivo je bilo v sprevedu gledati razžutenega soproga, ki je na bergljah spremljal svojo dobro ženko na zadnji poti. Blaga pokojnica naj počiva v miru! Težko prizadeti rodbini Pečarjevi pa izrekamo iskreno sožalje.

d Spas za domačicu je RADION. Pranje rublja joj ne odnosi suviše vremena, imade dakle prilike, da se brine za ostale kučne poslove. Sa Radionom pruža se svakome sredstvo za pranje, kojim se pere bez ikakovog truda i da se rublje ne ošteti.

Hmelj.

XII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo S. H. S.

Žatec v Savinjski dolini, dne 4. septembra, 1928. Obiranje hmelja je skoro povsod končano. Ves pridelek je izredno lepe zelene barve in je tudi drugače najboljše kakovosti — če so tudi kobule v nekaterih legah bolj male. Pred tremi tedni priobčena cenitev pridelka se ne bode dosegla, temveč zaostaja za 15—20% za ono minulega leta.

Kupčija je prav živahna in je približno 20—25% letošnjega pridelka prešlo v druge roke.

Žatec, Č. S. R., dne 1. sept. 1928. Obiranje hmelja je dež motil le eden dan in bo z današnjim dnevom približno polovica, ponekod dve tretjini nasadov obranih. Priderek je skoro vseskozi lepo zelene barve in ima prav obilo lupulina. V posameznih legah so kobule manjše kot so bile v minulem letu — so pa zato, težke.

Zadnje dni je bilo že več zanimanja za novi pridelek in so razni komisijonarji, eksporterji, kakor tudi zastopniki nemških tvrdk nakupili nekaj hmelja za uzorce po 40—44 Kč (65 do 70 Din) az 1 kg. Pa te množine so bile le neznatne, ker hmeljarji niso

voljni prodajati svoj pridelek po navedenih cenah, nego zahtevajo višje. Utemeljujejo to svojo zahtevo z dejstvom, da bode letošnji pridelek za 30 do 50 odstotkov manjši od lanskega. 1000 sa-dežev da po natančnih zapiskih letos v različnih občinah na Češkem le 41 — največ pa 151 — povprečno torej le 82 kg suhega hmelja. Potemtakem ne bodemo letos pridelali 130.000 starih stotov — kakor je bila naša najvišja cenitev — in sigurno še ni, če bomo dosegli najnižjo cenitev — t. j. 115.000 stotov. — Nemški odbor Jednoty chmelarske.

Žatec, Č. S. R., dne 4. sept. 1928. Na kmetih živahno povpraševanje, cene 42 do 44 Kč (70—74 Din) za 1 kg. Hmeljarji zadržujejo.

O hmeljski kupčiji je izdala sekcija hmeljskih trgovcev pri okoliškem gremiju trgovcev v Celju z dne 4. t. m. sledeče poročilo:

V Mozirju je bilo prodanih 30 bal, in sicer 24 bal po 30 do 33 Din, 6 bal pa po 30. Kupčija zelo mirna, nakupovalcev ni. V vranskem in šentpetrskem okolišu je kupčija nespremenjena. Povpraševanje je samo po prvovrstnem hmelju. Cene za hmelj iz izvensavinskih leg 28—32 Din, za savinjski hmelj pa 35 Din. V tem okolišu je bila doslej prodana že ena četrtina letošnjega pridelka. Povpraševanje je rezervirano. Producenti ponujajo blago. V okolišu Polzele in Braslovč je povpraševanje samo po prvovrstnem blagu. Cene pri mirni tendenci 33 do 35 Din. Kupcev ni mnogo. — Nürnberg, 4. t. m. Dovoz 500 bal, prodanih pa je bilo 350 bal. Nakupovanje mirno, povprašuje se večinoma le za prvovrstno hallertausko blago (po 230—250 mark). — Žatec, 4. t. m. Producenti skrajno rezervirani ter ne verujejo v sedanje cene (2200—2400 čeških kron za 50 kg). Situacija nespremenjena.

Ako se primerja to poročilo glede hmeljskih cen v Žatecu s poročili Hmeljarskega društva za Slovenijo, ki jih priobčujemo zgoraj, pade takoj v oči, da so tu žateške cene zdatno nižje. Mi bi za vsak slučaj svarili pred kakimi eventualnimi nesolidnimi poročili, ker bi se s tem lahko povzročilo našemu hmeljarstvu na ljubo temu ali onemu židovskemu pritepcu veliko škodo. Mislimo, da tudi domači hmeljski kupci in nakupovalci ne morejo želeti, da bi se tuji židje bogatili s krvavimi žulji naših hmeljarjev.

Kino.

Mestni kino Celje. Sreda 5. septembra: »Moderni Babilon« (»18-letni«). Velika drama v 8 dejanjih. V glavnih ulogah Evelin Holt, Andrée la Fayette in Ernst Verebes. Izredno lep film! — Četrtek 6., petek 7. in sobota (praznik) 8. septembra: »Ljubezen«. Film svetovnega slovesa. V glavni ulogi Elizabeta Bergner, največja filmska tragedinja sedanosti. V ostalih ulogah grofica Agnes Esterhazy, Hans Rehmann in Paul Otto. Po splošni sodbi strokovnega časopisja predstavlja ta film novo epoko v zgodovini kinematografije. Velefilm »Ljubezen« je še mnogo lepši, nego film istega žanra »Bela sestra«. Dejanje se vrši v Parizu in v nekom samostanu v Španiji. Pri vsaki predstavi — razen v soboto 8. t. m. ob pol 9. zvečer — orkester!

Dr. L. Pitamic:

Država.

(Dalje.)

Do konca 13. stoletja spominja Prutz zmirom angleške stanove. Tako piše na str. 123 o parlamentu, zbranim oktobra 1297, ki je sprejel v Magni Charto prej omenjeni članek: »Damit war das Steuerbewilligungsrecht der im Parlaente versammelten Stände in aller Form anerkannt.« A na drugi strani zopet: »Damit endete für England das Zeitalter der Verfassungskämpfe zwischen Stände und Krone.«

Potemtakem ne velja, kar piše g. dr. Pitamic na str. 294: »Na ta način se je parlament (namreč angleški) delil, ne kakor stanovski zbori na kontinentu v razne stanove (visoka duhovščina, visoko plemstvo, nižje plemstvo, meščanstvo itd.).«

Angleški zgled parlamenta je najprej posnemala Ogrska, pa ne severo-

je bilo glasovitih v starih časih.

Danes obstoji samo eno čudo, zato pa tem bolj znano po svojih 7 prednostih, a to je

ameriške dežele kot angleške kolonije, kakor to piše g. Pitamic na str. 296. Že v svoji omenjeni Zbirki razprav javnopravne vsebine sem na str. 44 do 45 podal dokaz za to. Neposredni upliv angleške ustavne borbe l. 1215 in 1265 na Ogrsko vidi se iz sledečih činjenic: Angleška Magna Charta se je morala l. 1215 izdati od kralja Ivana plemiškim ustašem, ogrska »zlata bula« pa od kralja Andreja II. ogrskim plemiškim ustašem l. 1222; na Angleškem je l. 1265 vodja plemiških ustašev, Simon Montfort z dovoljenjem ujetega kralja Henrika III. zbral v parlamentu poleg baronov in prelatov tudi po dva viteza iz vsake grofije, na Ogrskem pa se je za kralja Bele IV. l. 1267 sklenilo, da imata razven prelatov in baronov priti na zborovanje tudi po dva plemiča iz vsakega komitata.

In kako so se angleški baroni pod kraljevskim in papeškim pritiskom morali l. 1217 odpovedati svoji pravici na odpor proti kralju, ako se ne bi držal svojih obvez, zapisanih v Magni Charti, tako je bilo tudi iz ogrske zlote bule leta 1231 izpuščeno pravo plemstva na odpor proti kralju.

Po Ogrski je bila Poljska, ki je za prvega Jageloviča (Vladislava Jagela, 1386—1434) prevzela ustanove angleške svobodne listine. Leta 1433 se je moral kralj v 19. in 20. čl. konstitucije obvezati plemstvu:

1. da brez sodnijskega odloka ne bo od kralja nobeden poljski posestnik (plemič) ne zaprt ne kaznovan;

2. da ne sme nikdo brez sodnijskega odloka ali brez privoljenja baronov biti oropan svojih posestev. (Schiemann, Russland, Polen, 1.)

Iz teh določb se vidi, da so tudi Poljaki kakor Angleži na prvemu mestu branili proti kralju svobodo svoje osebe in svojega posestva.

Na str. 298 trdi g. Pitamic, da se je »v Franciji l. 1799 uvedel celo trodomni sistem«. Francozi so imeli svoj trodomni sistem od l. 1302 do l. 1614, od nosno do l. 1789. V njihovi skupščini (états généraux) so bili zastopani trije stanovi: le clergé, la noblesse, la bourgeoisie (triérs état). Za velike revolucije se je 27. junija 1789 ta trodomna stanovska skupščina pretvorila v enodomsko narodno skupščino — assemblée nationale. Po konzularni ali Napoleonovi ustavi iz l. 1799 se delijo v zakonodajno oblast poleg konzulov tri oblasti: Državni svet (Conseil d'Etat), ki ima po nalogu konzulov pripravljati zakonske osnove; tribunal od 100 članov, ki ima o njih razpravljati; zakonodajno telo (Corps législatif), ki jih je imelo odobriti ali zavreči. Te tri oblasti niso zastopniki naroda, niso nikake narodne skupščine ali domi. Pravo zakonodajno oblast pa je imel samo Corps législatif. Na njem in nad tribunatom pa je še bil »Le sénat conservateur«. Francoski zgodovinar Duruy piše o ureditvi zakonodajne oblasti v konzularni ali Napoleonovi ustavi: La Constitution de l'an VIII (Napoleonova ustava) divisait le pouvoir législatif, en donnant l'initiative des lois au gouvernement, la discussion aux tribuns, le vote aux législateurs.

Celjska posojilnica d. d.

Stanje hranilnih vlog nad
Din 65.000.000.—

Stanje glavnice in rezerv nad
Din 8.000.000.—

v Celju

V lastni palači Narodni dom

Sprejema hranilne vloge.
Izvršuje vse denarne, kreditne
in posojilne posle. — Kupuje
in prodaja devize in valute.

Podružnici: Maribor, Šoštanj

Šolske knjige

za vse šole, ki so določene v šolskem letu 1928/29, se dobijo v
knjigarni in veletrgovini s papirjem

Goričar & Leskovšek, Celje

18 Kralja Petra cesta števil. 7-9 in Glavni trg števil. 14.

Un corps fut placé entre deux pouvoirs législatif et exécutif, le Sénat conservateur, composé de 80 membres nommés à vie. Il veillait au maintien de la constitution, jugeait tous les actes contraires à la loi organique, et choisissait sur la liste nationale les membres du Tribunal et du Corps législatif.

Na sestav gornjih oblasti niso imeli francoski volilci nobenega neposrednega upliva. Njim se je samo prepustilo glasovanje o sprejemu nove ustave z »da« ali »ne«. Pri glasovanju se je oddalo nad 3.000.000 glasov za ustavo in samo 1567 proti. Duruy je zategadelj Napoleonovo ustavo celo pravilno ocenil z besedami: »On n'avait qu'un simulacre de gouvernement représentatif«. (Imeli so samo senco narodne vladavine.)

G. dr. Pitamic trdi na str. 75: »Neposredna demokracija modernim potrebam ne more zadostiti. Ljudski zbor je prevelik, premalo okreten in tudi sicer nesposoben, da bi mogel sam reševati komplicirana vprašanja. Direktna zakonodaja in vlada ljudstva se ni mogla v čisti obliki ohraniti niti v navedenih švicarskih kantonih, dasi so zelo majhni.« Ni res, da se v švicarskih kantonih Uri, Glarus, Unterwalden in Appenzell ni mogla ohraniti direktna zakonodaja. V vseh teh kantonih obdržal je ljudski zbor ali narodna skupščina — Landsgemeinde — suvereno in zakonodajno oblast. Vsi volilci se zberejo vsako leto, navadno kake majske nedelje, da se na tem zborovanju posvetujejo o kantonskih poslih, o potrebnih zakonih in da volijo na 4 leta deželni svet (Landrat), ki ima zakonske osnove izdelati in jih potem narodni skupščini predložiti na odobrenje ali zavrnitev. Ali to ni direktna zakonodaja? Volilci zbrani v narodni skupščini volijo tudi vladni svet — Regierungsrat — od 7 članov na štiri leta. Vlada izvršuje upravno oblast po volji in v imenu narodne skupščine in samo v toliko, kolikor ji je bila od te nakazana. Narodna skupščina voli tudi kantonske sodnike. Ali to ni neposredna demokracija?

Seveda ne more Landsgemeinde, ki se redovno samo enkrat na leto sestane, sama vršiti kantonske uprave, ali ona daje naloge za to; ne more sama zakonskih osnov izdelovati in sodnijskih poslov obavljati; tu se treba v delo deliti. Ali je v obiteljskem gospodarstvu drugače? Ali ne najdemo v naših južnih rodbinskih zadrugah domačina, domačico, majo, stopanico, planinko i mlado, ki imajo vršiti v zadrugi vsaki svoje posebno delo?

(Dalje prihodnjič.)

Emilijan Lilek.

iz vseh rudnikov in
najboljše vrste
dobavlja in do-
stavlja naicenejše

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

Išče se stanovanje

obstoječe iz sobe in kuhinje ali sobe
s štedilnikom. Naslov v upravi.

Iščem primerno stanovanje

obstoječe iz sobe in kuhinje. Grem
tudi za hišnika. Ponudbe na poštni
predal 5.

Išče se stanovanje

obstoječe iz 1 ali 2 sob in kuhinje.
Vzame se event. tudi mala hišica v
bližnji okolici Celja v najem. Ponudbe
na upravo lista. AK

Proda

se po ugodni ceni

polpokrit eno- ali dvovprežni voz, nekaj
konjskih vpreg za težko in lahko
vprego in par volovskih komatov.
Istotam se proda večje število hrastovih
sodov v vseh velikostih in v naj-
boljšem stanju. Naslov se poizve v
2 upravi lista. 4

Vse šolske in risalne potrebščine

se dobijo v veliki izbiri in najceneje
v knjigarni in veletrgovini s papirjem

Goričar & Leskovšek, Celje

Kralja Petra cesta števil. 7-9 in Glavni trg števil. 14. 3

Prostovoljna licitacija

pohištva in raznega hišnega orodja v nedeljo 9. septembra predpoldne in po-
poldne v vili Oswatitsch, Teharje 31.

Išče se stanovanje

z dvema sobama in kuhinjo v mestu.
Ponudbe na upravo lista z navedbo
cene pod šifro »Stanovanje«. 2 1

Našel se je zlat uhan

z briljantom. Naslov v upravi. 2 1

Oglašujte!

Išče se prazna

solnčna soba

Ponudbe z navedbo cene na upravo
lista pod šifro »Prazna soba«.

Brivnica „ZORA“ sedaj Prešernova ul. 8

prej Kralja Petra cesta. Dobra in
snažna postrežba. Dijaki in
otroci polovične cene.

Gramofoni in plošče

iz tovarne Edison Bell-Penkala Ltd. kakor tudi
plošče »His Master's Voice« in »Columbia«
katere vodi imenovana tovarna na zalogi, se dobijo
proti gotovini in po zelo ugodnih obrokkih pri

Goričar & Leskovšek, Celje

knjigarna in veletrgovina s papirjem,
pisalnimi in risalnimi predmeti.

Moderne tiskovine

vseh vrst: knjige,
lepake, letake,
pisemske glave,
kuverte, vabila
i. dr. Vam nudi
v okusni izvedbi
in pozmerni ceni

Zvezna tiskarna v Celju

Delaj, nabiraj in
hranj, varčevati
se ne brani!

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri
stavbeni in kreditni zadrugi z omej. zavezo v Gaberju pri Celju

Varčuj v mladosti,
da stradal ne boš
v starosti!

LASTNI DOM

Obrestuje hranilne
vloge po 6 1/2 0/0

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.
Iamstvo za vloge uad 2.000.000 Din.

Marljivost, treznost
in varčnost so pred-
pogoj npravnosti!

Pri naložbi zneska do 50 Din se dobi nabiralnik na dom.

iz malega raste
veliko!

Pisarna v Celju Prešernova ulica 6.